

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. De necessitate Eucharistiæ, & obligatione illam sumendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

pus nostrum, & Christi mediis speciebus; Moralis, seu affectiva unio per vinculum charitatis, quo & cum Christo jungimur, & inter nos propter Christum; juxta illud Apost. *Unum corpus sumus, quia de uno pane, & de uno calice participamus*: Ad hanc autem unionem significandam apte legitur pro materia consecrationis remota panem, qui fit ex pluribus granis, & vinum, quod ex pluribus uvis simul unitis.

ARTICULUS II.

De necessitate Eucharistia, & obligatione illam sumendi.

- I. Eucharistia sumptio non est necessaria necessitate medii ad salutem.
- II. Neque ad perseverandum in gratia.
- III. Etiam adulti obligantur praecepto divino sumendi, Baptismo prius suscepto, Eucharistiam.
- IV. Praeceptum divinum procul dubio obligat ad sumendam Eucharistiam in mortis articulo.
- V. Quid si quis mane communicarit, & vespere incidat in articulum mortis?
- VI. Num possit Ecclesia privare reum aliquem Sacro Viatico ad alios periterrefaciendos?
- VII. Sapienter etiam in vita ex divino praecepto tenemur Eucharistiam sumere.
- VIII. Praeceptum Ecclesiasticum quos, & pro quando obliget ad communionem?
- IX. Pueris, & amenibus ab infantia ne in articulo quidem mortis Eucharistia administratur. Quid de pueris post usum rationis, ac de semisatis?
- X. Impediti ne tempore Paschali communicent, ad quid teneantur,

I. **D**Uplex, ut diximus, cum de Sacramentis in genere, dari potest necessitas in re praesenti, altera medii, altera praecipi: Videndum nunc, An Eucharistia sit necessaria necessitate medii? Et pro quando sit necessaria necessitate praecipi divini, pro quando Ecclesiastici? Certum enim est apud omnes, non solum Ecclesiam obligare fideles ad communionem paschalem, sed etiam independentem a praecipto Ecclesiastico dari praeciptum divinum de communione sumenda; cum Christus Dominus post institutionem Sacramenti dixerit Lucae 22. *Hoc facite in meam commemorationem.* & Joanne 6. *Nisi manducaveritis carnem filii hominis, non habebitis vitam in vobis.*

Quaritur itaque primo, An Eucharistia sit necessaria necessitate medii ad salutem?

Respondeo cum communi apud A-mic. negative: Illud enim Sacramentum dicitur necessarium necessitate medii, quod non ratione obligationis per praeciptum inducta, sed ex natura sua, posita institutione Christi Domini, connexionem habet cum salute, atque adeo sine quo etiam invincibiliter ignorato finis obtineri non potest; sed Eucharistia non est hujusmodi: nam parvuli etiam sine Eucharistia post baptismum salvantur, ut definit Trident. sess. 22. can. 4. ubi habet: *Si quis dixerit, parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiam, anathema sit.*

Confirmatur, quia Eucharistia non potest esse necessaria, nisi illis, qui possunt illam manducare spiritualiter, videlicet per actus fidei, charitatis, poenitentiae, &c.; sed parvuli non possunt sic illam manducare spiritualiter; ergo illis nullatenus est necessaria. Neque est necessaria adultis necessitate medii in re suscepta. Nam propter eandem rationem deberet esse neces-

faria parvulis: Neque suscepta in voto, ut est baptismus, vel pœnitentia, &c., ut communiter docent contra Henr., & Nugn. apud Bonac., qui putant Eucharistiam esse necessariam necessitate mediæ susceptam in voto, quatenus in susceptione baptismi, vel pœnitentiæ requiritur propositum saltem implicitum suscipiendi Eucharistiam suo tempore: Ratio est, quia in hoc sensu etiam restitutio, & quodcumque aliud est necessarium necessitate præcepti, diceretur esse necessarium necessitate mediæ; quia eodem modo in susceptione baptismi, vel pœnitentiæ requiritur propositum servandi omnia præcepta. Præterquamquod qui in articulo mortis post susceptam Eucharistiam peccaret mortaliter, posset confiteri sine animo sumendi amplius Eucharistiam, & salvari, (ut communiter docent apud Bonac. contra Tabien., & Armill., docentes) & tamen in tali casu in susceptione pœnitentiæ nullum haberetur votum implicitum sumendi Eucharistiam: ergo Eucharistia neque in re, neque in voto potest dici necessaria necessitate mediæ.

Dices; eodem modo Scriptura loquitur de baptismo, cum dicit, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto &c.* necnon de Pœnitentia dicens: *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis*, ac de Eucharistia iis verbis, *Nisi manducaveritis carnem filii hominis, non habebitis vitam in vobis*: ergo eodem modo sunt omnia necessaria necessitate mediæ; præsertim quia de Eucharistia dicitur, *Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum*, ubi significatur Eucharistiam esse medium necessarium ad salutem.

Respondetur, verba illa Scripturæ significare eandem necessitatem præcepti esse in baptismo, & in Eucha-

ristia, non vero eandem necessitatem mediæ, ut communiter docent Doctores; & patet ex Trident. docente, non esse necessariam parvulis Eucharistiam ad salutem. Adde, quod necessarium necessitate mediæ debeat de se inducere primam gratiam, saltem in voto susceptum: at Eucharistia, cum sit instituta ad nutritionem, de se supponit primam gratiam: ergo non potest dici necessaria necessitate mediæ: Illa vero verba, *Si quis manducaverit*, &c. efficaciam Eucharistiæ significant, non necessitatem.

II. Quæritur secundo: An Eucharistia, quæ est cibus spiritualis animæ, sit necessaria necessitate mediæ ad perseverandum in gratia; sicut cibus corporalis necessarius est ad vitandam mortem corporalem?

Respondeo cum D. Th. quæst. 66. art. 4, & communi Theologorum negative contra Trull., qui putat neminem in gratia perseverare, nisi per Eucharistiam aut in re, aut in voto susceptam, quamvis non omnis, qui Eucharistiam sumit, in gratia perseveret: Sicut vita corporalis conservatur per cibum, quamvis non omnis, qui cibum sumit, vitam conservat. Verum, quamvis utilissima sit Eucharistia ad perseverandum in gratia, ut docet Trident. sess. 13. cap. 2., non est tamen simpliciter necessaria: Ratio est quia Concilia, dum agunt de necessitate Sacramentorum, solum dicunt Baptismum, & Pœnitentiam esse simpliciter necessaria necessitate mediæ: Si autem Eucharistia esset necessaria necessitate mediæ ad perseverandum in gratia, illud Concilia explicassent.

Confirmatur, quia pueri, qui post baptismum moriuntur, & adulti, qui post susceptam Eucharistiam peccat mortaliter, & constitutur sine voluntate iterum communicandi, & deinde moritur, perseverant in gratia sine Eucharistia, etiam in voto suscepta:

ergo neque in voto suscepta est necessaria Eucharistia necessitate medii ad perseverandum in gratia. Adde, ex D. Th., quod multi captivi inter Barbaros, apud quos est impossibilis sacra communio, perseverant in gratia: ergo Eucharistia non est cibus simpliciter necessarius ad perseverandum in gratia. Quare non eodem modo est necessarius animæ hic cibus spiritualis, sicut corpori cibus corporalis: Nam in tantum cibus corporalis est simpliciter necessarius, quia non alio modo possunt reparari vires, quæ continuo atteruntur vi caloris naturalis: At auxilia ad perseverandum in gratia, quæ conservatur per Eucharistiam, possunt etiam conferri aliis mediis, videlicet per alia Sacramenta, per orationes, jejunia, elemosynas, &c.: ergo non est eodem modo necessaria, sicut cibus corporalis; In voto autem suscepta eodem modo est necessaria, ac quodcumque aliud, quod præcipitur, videlicet restitutio, jejunia, &c., quæ idcirco non dicuntur esse necessaria necessitate medii, saltem in voto, quia non sunt medium præcisè necessarium, per quod conferatur gratia, qua salutem consequamur: Cum autem neque sumptio Eucharistia sit huiusmodi, ut ostendimus, ideo non est necessaria necessitate medii aut ad salutem, aut ad perseverandum in gratia, neque in re, neque in voto. Est tamen in re suscepta Eucharistia valde utilis, & ut Coninch docet, valde necessaria propter specialia, & uberrima auxilia, quæ confert ad perseverandum in gratia; cum nonnisi ægerime aliis viis specialia hæc auxilia comparari possint.

III. Quæritur tertio, An etiam adulti infideles obligentur præcepto divino ad communicandum illis verbis, *Nisi manducaveritis carnem* &c., ita ut non solum peccent non suscipiendo baptismum, sed etiam non susci-

piendo Eucharistiam; quam tamen debeant post baptismum suscipere.

Respondeo duplicem esse sententiam: Prima est Sor., Sanch., & aliorum apud Bonac. hic, putantium solos fideles adultos hoc præcepto divino obligari: Ratio istorum est, quia ante susceptum baptismum nemo potest communicare: ergo nec potest ad id obligari; sicut de facto nullus infidelis obligatur ad suscipiendum Sacramentum Pœnitentiæ. Secunda, quam sustineo, est Suarii disp. 89. sect. 2. Con. quæst. 80. num. 93. Vasq., & aliorum docentium, etiam infideles hoc præcepto obligari. Ratio est, quia præcepta divina generatim prolata omnes obligant, qui eorum sunt capaces; sed infideles adulti sunt capaces hujus præcepti: ergo obligantur, non quidem ad sumendam Eucharistiam ante baptismum, sed post baptismum: Sicut enim hoc præceptum obligat baptizatos, qui sunt in peccato mortali, ad communicandum, non quidem ante, sed post Sacramentum Pœnitentiæ; ita obligat infideles ad communicandum, non ante, sed post baptismum. Verum quidem est, quod adulti infideles non obligentur ad suscipiendum Sacramentum Pœnitentiæ: Et ratio est, quia præceptum de suscipiendo hoc Sacramento non obligat nisi eos, qui post baptismum lapsi sunt in mortale; nec potest obligare infideles, ut sumant baptismum, & peccent ad hoc, ut Sacramentum Pœnitentiæ suscipiant: Contra vero præceptum de sumenda Eucharistia potest obligare infideles, ut baptizentur, & illam suscipiant: ergo dicendum, quod de facto illos obligat.

IV. Quæritur quarto, Quandonam fideles obligentur ex præcepto divino ad communicandum?

Respondeo, & dico primo, hoc præceptum obligat sub mortali in articulo mortis. Ita communiter contra

tra Victor., & alios apud Con. quest. 80. Bonac. quest. 7. qui putant sufficere, quod semel in vita quis communicet, ut satisfaciat præcepto divino. Ratio nostræ Conclusionis est primo, quia quodcumque præcipitur, pro eo tempore magis videtur præcipi, pro quo maxime est necessarium ad finem præcepti assequendum; at qui in articulo mortis est maxime necessarium homini conjugere se cum Christo, & contra hostes se tueri, qui est finis hujus præcepti: ergo in articulo mortis maxime obligat. Secundo, quia Trident. sess. 13. cap. 6. dicit, antiquissimum esse morem communicandi in articulo mortis; hujus autem consuetudinis cum initium ignoretur, dicendum ab Apostolis originem duxisse ex præcepto divino: Quamobrem Concil. Nicænum primum can. 12. dicit, Antiquam legem observandam esse, ne quis sine necessario viatico discedat; Non potest autem viaticum dici necessarium, nisi ex præcepto divino; cum Ecclesia solum ad communionem paschalem obliget: Quicquid aliqui in contrarium sentiant, putantes, quod sicut Ecclesia determinavit tempus paschale ad communionem, ita determinavit etiam articulum mortis: Demum, quia hæc est communior sententia Doctorum, a qua non est recedendum sine solido fundamento: Immo sicut jure merito damnatæ sunt variæ theses limitantes obligationem divinorum præceptorum, ut est prima ab Alex. VII. confixa, quæ habet: *Homo nullo unquam vite tempore tenetur elicere actum Fidei, Spei, Charitatis ex vi præceptorum divinorum ad eas virtutes pertinentium.* Et sexta ab Innoc. XI. dicens. *Probabile est, ne singulis quidem rigoroſe quinquennis per se obligare præceptum Charitatis erga Deum.* Et sexagesima quinta, quæ loquens de Myſteriiſ SS. Trinitatiſ, & Incarnatiſ

dicit: *Sufficit illa Myſteria ſemel credidiſſe;* & ſic de aliſ; ita proſcribenda pariter videtur ob eandem rationem ſententia aſſerens ſufficere, quod ſatiſfit ſemel in vita communicare ad ſatiſfaciendum divino præcepto de ſumenda Euchariftia.

V. Hinc fit, falſum eſſe, quod Sà, Sylv., Cajet., & alii apud Bonac. docent, videlicet non teneri in articulo mortis iterum communicare, qui in Paſchate communicavit. Ratio eſt, quia qui extra articulum mortis communicavit, non ſatiſfecit præcepto communicandi in articulo mortis: Quod patet ex Eccleſiæ conſuetudine, & fidelium communi ſenſu, qui ſcandalizarentur graviter, ſi talis in eo caſu non communicaret; Verum tamen eſt, quod ſi quis mane communicavit, & veſpere incidit in articulum mortis, immo ſi octo dieſ ante communicavit, probabiliter non tenetur iterum communicare; quia talis communio cenſetur facta inſtante morte, & habere rationem viatici, & præparationiſ ad mortem; Sicut qui audit Miſſam mane, poteſt ſatiſfacere præcepto, quod facit deinde Epicoſopus de audiendo hodie Sacro, ut notat Lug. diſput. 16. num. 38., quamvis præceptum ſit factum poſt auditionem Sacri; quia aliquando bene ſatiſfit menti præcipientiſ per actionem poſitam, antequam obliget præceptum. Hurt. tamen, & nonnulli apud Dian. part. 4. tract. 5. reſol. 197. probabilius putant, quod qui mane extra mortis periculum communicavit, teneatur etiam veſpere communicare, ſi de novo mortis periculum adveniat, nec poſſit commode communio ad ſequentem diem differri. Communiter autem docent contra Tabien., & Armill., quod qui ſumpto viatico peccaret mortaliter, non debeat iterum communicare; aliter deberet aliquando eodem die bis ſumere

re viaticum, quod nemo dixerit.

VI. Dices, si ex præcepto divino teneretur quilibet in articulo mortis communicare, non posset Ecclesia privare aliquem communionem in articulo mortis ad aliorum exemplum, & correctionem; quod tamen facit, ut patet ex Concilio Eliberitano, & Sardicensi apud Bonac., Regin., & Suar. disp. 69. de Euch. sect. 3.

Respondeo, nego sequelam; sicut enim quilibet jure naturæ tenetur comedere; nihilominus Judex potest reum privare cibo in pœnam: ita poterit Ecclesia privare aliquem in pœnam, & ad aliorum exemplum, & terrorem pane celesti, quem quilibet in eo articulo tenetur manducare jure divino. Propterea, ut notat Suar. disp. 4. de Euch. sect. 8., cum obligatio sumendi sacrum viaticum oriatur a præcepto positivo, quod non pro semper obligat, excusatur tam ægrotus a sumendo viatico, quam minister a ministrando propter occurrentes circumstantias; unde neuter violat divinum præceptum. Notandum tamen, id non esse amplius in usu in Ecclesia; immo contrarium debet servari, si reus dedit sufficientia doloris testimonia, ex cap. *Tanta*, & ex motu Pii V. apud Bonac. Nec excusantur a peccato Judices, ut docent communiter contra Navar., Clarum, & alios apud Henriqu., qui non concedunt Reo tempus sumendæ Eucharistiæ post confessionem ratione consuetudinibus in aliquibus locis receptæ. Nam ex jure naturæ tenetur Judex consulere bono privato Rei, quantum recta ratio dicat; Et jus divinum, quod obligat Reum ad communicandum in articulo mortis, videtur etiam obligare Judicem ad non impediendam, & ad dandam opportunitatem. Nec potest consuetudo contra jus naturæ, aut divinum introduci: Quare per se loquendo tenetur Judex talem op-

portunitatem concedere, etiamsi ali- quod periculum sit, quod hoc tempore concessio eripiat, & aliqui scandalum patiantur, ut notat Bonac. Immo si reus nolit intra consuetum tempus se præparare ad confessionem, & communionem, tenetur concedere aliquam dilationem, verbi gratia, duorum, vel trium dierum, si speret profectum, ne sit periculum damni, aut scandali ex hac dilatione; Non tenetur tamen amplius differre, ne alii hac spe nolint se ad mortem præparare.

Ex dictis sequitur, præceptum hoc obligare non solum in periculo mortis ex morbo aliquo; sed etiam instante morte violenta, & periculo talis mortis; ut quando periculosum prælium est committendum, periculosa navigatio subeunda, in puerperio, præsertim primo, quod solet esse periculosum.

VII. Dico secundo: Ex præcepto divino non solum tenemur Eucharistiam sumere in articulo mortis, sed etiam sæpe in vita. Ita communiter cum Suar., Valent., & aliis. Conclusio pariter constat ex iisdem rationibus, quibus falsitatis vincuntur Theses proscriptæ, quas num. 5. retulimus. Nonnulli tamen apud Conputarunt, quod obligemur solum singulis trienniis, vel quadrienniis. Alii, quoties urget gravis aliqua necessitas. Alii tamen verius docent, quod juxta opportunitatem, ita ut obligentur ad sæpius communicandum, qui sunt in Civitate fidelium, quam alii; & qui sunt magis instructi, & qui sunt minus impediti, &c. ut solet communiter dici de actibus fidei, spei, amoris, qui pariter præcepto divino præcipiuntur nullo præfixo tempore. Illud certum est, quod cum Ecclesia præcipiat singulis annis communionem, non sit contra divinum præceptum ad annum illam differre, saltem.

rem per se loquendo, & relate ad communem hominum.

VIII. Quæritur quinto, Quando, & quos obliget præceptum Ecclesiasticum de sumenda Eucharistia?

Respondeo, in cap. *Omnis utriusque sexus* obligari omnes, postquam ad annos discretionis pervenerint, ut semel saltem in anno confiteantur, & reverenter recipiant ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum; nisi quis forte de proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum; *Alioquin & vivens ab Ecclesia ingressu arceatur, & moriens careat Ecclesiastica sepultura.* Quare quilibet tenetur aut in Cathedrali Ecclesia communionem paschalem sumere, aut in sua Parochia a Pastore suo; nisi ex hujus licentia saltem præsumpta, vel privilegio, aut consuetudine eximatur; Sicut eximitur Sacerdos, qui satisfacit ubivis celebrando; Et peregrini, qui a sua Parochia absunt. Nomine autem Paschæ significantur quindecim dies a Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis, ut communiter Doctores docent; nisi forte alicubi consuetudo sit vel extendendi id tempus ad totam quadragesimam, ut ex Con. fit Mediolani, & Conimbricæ; vel extendendi usque ad diem Ascensionis, ut fit Neapoli, vel contrahendi ad solam hebdomadam majorem, vel paschalem: consuetudini enim standum est.

IX. Porro certum est, ex tacito præcepto Ecclesiæ, (ut notat Tambur.) fundato in consuetudine, quæ videtur approbata in Rituali Romano, non esse dandam Eucharistiam pueris ante usum rationis, & consequenter nec stultis, qui nunquam usum rationis habuerunt, ne in articulo quidem mortis; quia reputantur, ut pueri: At post usum rationis dandam

illis esse in articulo mortis communiter docent: Immo etiam si dubitetur, an usum rationis habeant; cum consuetudo Ecclesiæ non debeat in tanto rigore sumi non dandi Eucharistiam carentibus usu rationis ex Lug. disp. 13. num. 44: Nam si ex Rituali Romano dari debet iis, qui post usum rationis in amentiam inciderunt extrema Unctio, quare non etiam Eucharistia, dummodo irreverentia declinetur?

Dubium tamen est; an pueri statim post usum rationis obligentur ad communionem Paschalem? Affirmant Joan: Sanc., Palud., D. Anton., & Palaus apud Dian. part. 3. tract. 6. resol. 70.; quia non minor, imo major, videtur requiri discursus ad confessionem, quam ad communionem: ergo si ad illam obligantur quotannis pueri doli capaces, etiam ad communionem. Sed communior sententia apud eundem Dian. docet cum Vasqu., Salas, Con., quæst. 80. num. 102. consuetudinem Ecclesiæ esse fundatam in Lateranensi, quod pueri non admittantur ad Communionem statim post usum rationis, sed solum quando sufficienter circa hoc mysterium sint instructi, ita ut possint communicare reverenter, prout præcipitur: atque ita contingere potest, ut aliqui anno decimo, & ante; aliqui vix decimo quarto, ad communionem admittendi sint; Unde Dian. putat, hoc præceptum non obligare universim ante decennium, quia hoc præceptum ita Doctores cum Granad. universim intellexerunt; Probabilem tamen existimat esse opinionem oppositam, quod teneantur ad illam post usum rationis, atque adeo quod possint sine scrupulo ante decennium ad illam admitti. Quamvis autem communiter doceant, pueros post usum rationis statim obligari legibus Ecclesiasticis, contra Sor. in 4. dist. 12. quæst. 2. art.

art. 11. putantem usque ad duodecimum annum non obligari; nihilominus ante annos pubertatis censuris, aut pœnis Ecclesiasticis non astringuntur; unde non incurrunt censuras latas contra non communicantes in Paschate, ut docent Sà, Fagund. apud Tambur. in Meth. communionis cap. 4. §. 2.; quia adest decisio clara cap. 1. & 2. de delictis puerorum; ubi ante decimum quartum annum a pœnis simpliciter exemptuntur; Quicquid in contrarium dicant Azor., Vasqu., Sor. putantes ante pubertatem non astringi censuris, & pœnis ab homine latis; astringi vero a latis in jure communi. Immo Tambur. loc. laud. contra utrumque Sanch., & Pal. putat, quod nec incurrant excommunicationem latam contra percussorem Clerici: Et quamvis in cap. Pueri dicatur, quod possint ab Episcopo absolvi; non negatur tamen, quod possint etiam absolvi ab aliis.

Dubium est, An semifatuis danda sit quotannis Eucharistia?

Respondeo, in mortis articulo fatuis, qui nunquam habuerunt usum rationis, communionem non esse dandam; sicut nec pueris ante usum rationis, ut diximus ex tacito Ecclesiæ præcepto: phreneticis vero, & iis, qui in amentiam inciderunt post usum rationis, & semifatuis, mutis, & surdis, ac stolidis danda est in articulo mortis, nisi constet in amentiam eos incidisse, dum erant in statu peccati mortalis, ut notant Doctores apud Dian. part. 2. tract. 14. resol. 79: dummodo tamen possint sine irreverentia communicare, dando videlicet illis ad experimentum antecedenter particulam non consecratam: iisdem etiam dandam esse Eucharistiam in Paschate docent Villal., Henr., & Sanch. apud Dian. loc. cit. resol. 79. contra Zambran.

Immo aliquoties etiam in anno posse iisdem dari putat Villal. apud Tamb., & Sanch. apud Dian. loc. cit., & part. 5. tract. 6. resol. 5.

Notandum hic primo, per communionem sacrilegam non satisfieri præcepto Ecclesiastico: Quicquid enim olim plures Doctores primæ notæ docuerint existimantes Ecclesiam non præcipere, nisi actum externum, hæc tamen opinio damnata est ab Innoc. XI. in propos. 55. quæ habet: *Præcepto communionis annuæ satisficit per sacrilegam Domini manducationem.* In cujus expositione ostendimus in Trutina, idcirco non satisfieri huic præcepto, quia præceptum Ecclesiasticum de communionem Paschali est modificativum præcepti divini injungentis aliquando in vita, & in articulo mortis communionem: Cum autem præceptum divinum sit de sumenda communionem non mortifera, sed salutifera, & vivifica, dicente Domino: *Nisi manducaveritis carnem filii hominis, non habebitis vitam in vobis;* idcirco per sacrilegam communionem sicut non satisficit præcepto divino, ita nec Ecclesiastico.

X. Notandum secundo, quod qui videt se impediendum, ne in Paschate communicet ob navigationem, verbi gratia, vel aliud caput, tenetur prævenire, ut docent Fagund., Vasqu., & alii contra Azor. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 42. quia Ecclesia intendit principaliter præcipere communionem singulis annis, & secundo circumstantiam temporis Paschalis. Ex quo patet disparitas, quare qui non potest die Dominico audire missam, vel tempore debito jejunare, non teneatur prævenire? hæc enim præcepta principaliter etiam temporis circumstantiam præcipiunt; unde non videntur ejusdem rationis cum præcepto communionis, ut putat Azor., & Pitigian.

No-

Notandum tertio, quod qui non communicavit in Paschate, teneatur deinde statim ac commode potest communicare. Ita Nugn., Suar., Navar. apud Con. & Dian. loc. cit. resol. 41. contra Sylvestr., Valent., Tabien., & alios. Ratio est, quia terminus annuus non assignatur ad finiendam obligationem; sicut in Missa audienda assignatur dies festus, & in officio recitando, in jejunio, &c.; sed assignatur, ut adimpletio, seu executio non possit amplius differri. Ad eum modum, quo in contractibus non cessat obligari ad solvendum, qui statuto tempore non solvit; multa enim præcepta assignant tempus ut terminum obligationis; multa vero ut terminum solius executionis: præceptum autem communionis non videtur assignare tempus paschale, ut terminum obligationis, cum velit nos quotannis communicare, idest non multum differre communionem ad satisfaciendum præcepto divino.

Notandum quarto cum Laym. apud Dian. part. 5. tract. 9. resol. 88., quod excommunicatus ex hoc præcepto obligetur ad quærendam absolutionem, & sic ad communicandum; quare si absolutionem negligeret, contra hoc præceptum peccaret graviter: Contra vero qui in carcere detinentur, aut sunt infirmi, non obligantur ad tollendum carcerem, aut infirmitatem, ut possint communicare in Paschate. Ratio ex Suar., Lug. disp. 10. sect. 2. apud Tambur. in Meth. Communionis cap. 4. §. 7. est, quia præceptum confessionis, & communionis rigide obligat ad tollenda mala spiritualia, quæ ipsis obstant, videlicet excommunicationem; non vero ad tollenda mala temporalia, puta carcerem, infirmitatem: & ideo qui sunt timoratae conscientia de hoc non sunt solliciti.

Dices; excommunicatus non tene-

tur procurare absolutionem, ut possit audire missam die festo: ergo neque ut possit communicare in Paschate.

Respondeo, concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitas ex Suar., & Con. apud eundem Tambur. est, quia Confessio, & Communio sunt majoris momenti, quam auditio missæ; & ideo rigidius obligant præcepta Confessionis, & Communionis, quam præceptum de Missa audienda.

ARTICULUS III.

De Eucharistiæ Materia.

- I. *Quinam dicatur panis usualis, & vinum usuale?*
- II. *Panis fermentatus valide, sed illicitè a latinis consecratur, exceptis nonnullis casibus.*
- III. *Aqua vino miscenda probabilis immediate in Christi sanguinem convertitur.*
- IV. *Consecratio fieri debet sub utraque specie ex præcepto divino.*
- V. *Num possit aliquando Pontifex in divinis, positivis, & in naturalibus præceptis dispensare?*
- VI. *Nec potest consecrari quantitas, que non sit sine miraculo sensibilis, nec remanet consecrata, si ab Hostia dividatur.*
- VII. *Materia consecrabilis debet esse moraliter præsens, ita ut possit per pronomen, Hic, demonstrari.*
- VIII. *Quid de materia clausa in vase, aut magna nimis, ac nimis distante?*
- IX. *Materia consecranda debet esse determinata, & quomodo?*
- X. *Quid de guttis vini intra Calicem? Aut de particulis in Pyxide, si sint extra corporale, aut extra Aram?*
- XI. *Num possit aliquando, deficiente Hostia majori, consecrari particula, ne Sacrificium desit?*